

Volkstuinvereniging Hardinxveld- Giessendam

NIEUWSBRIEF 2023 – Nr. 1 – maart

In deze nieuwsbrief:

- Van de voorzitter
- Een boeiende ledenvergadering
- Mededelingen
- Zaden,zaden
- Portret van een tuinder
- Boekbespreking
- Wormenpot
- Enz., enz.....

Bestuur:

Voorzitter: N. Klomp (tel. 06-48473183)

Secretaris: E. van der Meijden

Penningmeester: H. Nederlof

Lid: A. Hesseling

Lid: C. Adriaanse

E-mail: vtv-hg@outlook.com

Redactie Nieuwsbrief

Cees Adriaanse

Marlon van den Bos

Hannie van Haarlem

Jan Vink - jjv@solcon.nl

Website: www.vtv-hg.nl

VAN DE REDACTIE:

Zaterdag 25 februari konden we onze zaadbestelling ophalen in De Stek. Eveneens in februari kreeg de redactie foto's van de **'Beknopte handleiding der tuin-cultuur uit 1868'**. Die handleiding was geschreven in de beginjaren van het bedrijf van Turkenburg Zaden. Al met al reden voor de redactie om wat speurwerk te verrichten naar zaadleveranciers en die oude handleiding wat beter te bestuderen. We wensen u weer veel leesplezier.

AGENDA:

- Dinsdag 4 april: talenten lab Driemasterschool
- Zaterdag 10 juni: excursie Jungheim kwekerij; voor aanmelden zie verder in de nieuwsbrief

VAN DE VOORZITTER

Het tuinseizoen is weer begonnen; bijna alle tuinen zijn gespit of gefreesd.

Diverse mensen hebben alweer sla of koolplanten in de bak staan.

We hebben geen strenge winter gehad, maar de laatste dagen toch nog vorst.

Terwijl ik dit stukje zit te tikken zijn er toch nog enkele tuinen waar niets aan gedaan is. Wij hopen dat dit snel gaat gebeuren.

Wij kwamen erachter dat de groenafvalkar de winter niet goed doorgekomen is. Grote gaten in de bodem, geen verlichting meer en de banden hadden ook hun beste tijd gehad. Repareren was geen optie, omdat dit te hoge

kosten met zich mee zou gaan brengen en er binnen afzienbare tijd een wijziging gaat komen m.b.t. tot het aanleveren van groenafval bij het afval-brengstation van Waardlanden.

Wij hebben de walkanten van het hoofdpad na tuin 16 moeten verstevigen; dit hebben we met knotwilgen gedaan. In totaal zijn er 48 bomen geplant. De putten en gaten in de walkant hebben wij opgevuld met houtsnippers. Zo ziet het er weer netjes uit.

Aangezien wij nu goede parkeerplaatsen hebben gekregen, hoop ik dat u uw auto niet meer in het gras langs het hoofdpad parkeert.

Er zijn leden die om een volledige ledenlijst gevraagd hebben. Maar gezien de privacyregelgeving mogen wij zo'n lijst niet ophangen in het kastje van De Stek. We hebben wel onderstaande lijst met namen en gegevens gemaakt, die we de calamiteitenlijst noemen en die wordt opgeprikt op het mededelingenbord.

Ik wens u een mooie lente met veel tuinplezier toe.

Nico Klomp.

Calamiteitenlijst.

Deze lijst alleen voor calamiteiten, dus noodgevallen gebruiken.

Nico Klomp [voorzitter].	06-48473183
Erik van de Meijden [secretaris].	06-25143217
Henk Nederlof [penningmeester].	0184-616700
Cees Adriaanse [bestuurslid.]	06-22421398
Alex Hesseling [bestuurslid].	06-57999718

KORT VERSLAG VAN DE LEDENVERGADERING

Op de ALV van afgelopen maandag 6 maart jl. was er weer een flinke opkomst met bijna de helft van het aantal leden. De gebruikelijke stukken als jaarverslag en jaarrekening passeerden en werden goedgekeurd door de vergadering.

Het bestuur zal dit jaar de omschrijving van mede-tuinder tegen het licht houden en aanscherpen waar nodig.

- Cees Adriaanse en Erik van der Meijden waren herkiesbaar voor een nieuwe termijn, er werden geen tegenkandidaten ingediend waarna zij herkozen werden verklaard.
- De kans is aanwezig dat dit seizoen het middenpad wordt aangepakt door de gemeente, er zijn echter nog geen concrete plannen met data bekend. De zichtbaarheid van de betonnen brug zal ook besproken worden met de gemeente.
- Voor 1 april worden de tuinders aangesproken die geen werkzaamheden hebben verricht op hun tuin.
- De kar is inmiddels uit gebruik genomen wat betekent dat iedere tuinder zelf verantwoordelijk is voor het verwerken dan wel afvoeren van het tuinafval.

EEN BOEIENDE LEDENVERGADERING

Bovenstaand de belangrijkste punten uit het eerste gedeelte van de vergadering. Na de koffiepauze stond een cursus/lezing compost maken op het programma. Deze werd verzorgd door mevrouw Berit Herman van het bedrijf Alliance. Via ons lid Gerrit Jan den Dunnen was zij hiervoor gevraagd.

Mevrouw Herman gaf een presentatie met behulp van een beamer en zij had zelfs grondmonsters meegebracht. Allerlei onderwerpen zoals bodembewerking, bemesting, gewasbescherming, onkruid bestrijden, enz. kwamen aan de orde. Door haar boeiende benadering werden we echt aan het denken gezet en onstond er meerdere keren een levendige discussie. Ze maakte ons duidelijk dat het nadenken over de stikstofproblematiek, het verzorgen van een goede bodemstructuur, het omgaan met onze afval e.d. tot veranderingen kunnen leiden in de manier waarop we

tuinieren. Zo werd er bijv. uitvoerig ingegaan op de toepassing van champost. We zullen als vereniging te maken met het digitaal en realtime Vervoersbewijs dierlijke mest (rVDM). De consequentie hiervan kan zijn dat nog slechts

enkele kruiwagens champost per tuin gebruikt kunnen worden. Berit Herman hield ook een pleidooi voor het gebruik van groenbemesters. Groenbemesting is het telen van planten om deze vervolgens onder te spitten of te mulchen. Dit wordt gedaan om het percentage organische stof en het stikstofgehalte in de bodem te verhogen. Een deel van die organische stof wordt in de bodem omgezet in humus. Andere reden is dat ze kunnen helpen de bodemstructuur te verbeteren, bodemerosie kunnen tegengaan en soms ongewenste gewassen (onkruid) helpen onderdrukken. Om die reden hebben wij al een lijstje met groenbemesters toegevoegd. U kunt deze zaden gebruiken na de zomerogst op uw tuin.

Al met al een bijzondere boeiende ledenvergadering! Voor onze vereniging een uitdaging om de gewenste nieuwe ontwikkelingen te verwerken!

Dit zijn enkele van de beste groenbemesters; meer info in de volgende nieuwsbrief.

- gele mosterd (*Sinapis alba*, zie foto)
- winterkoolzaad (*Brassica napus*)
- rode klaver (*Trifolium pratense*)
- witte klaver (*Trifolium repens*)
- veldbonen (*Vicia faba*)
- luzerne/alfalfa (*Medicago sativa*)
- fenegriek (*Trigonella foenum-graecum*)
- winterrogge (*Secale cereale*)
- Italiaans raaigras (*Lolium multiflorum*),
- boekweit (*Fagopyrum esculentum*)
- phacelia (*Phacelia tanacetifolia*)

MEDEDELINGEN

- Voor het spitten en frezen is Peter van den Heuvel opnieuw bereid gevonden. Echter is zijn beschikbaarheid beperkt vanwege gezondheid en tijd. Hij zal daardoor in het nieuwe seizoen slechts voor een deel van de tuinen beschikbaar zijn. Ouderen en mindervaliden krijgen hierbij voorrang.
- Bas de Deugd heeft ook een frees gekocht; hij is bereid om ook een deel van de tuinen te frezen. Wanneer je aan Bas wilt vragen om je tuin te frezen, moet je vóór 25 maart even contact met hem opnemen. (06-52657880)
- Tip: Te veel spullen? Zal ik het weggooien of kan iemand het nog gebruiken? Leg het maar op de DEELTAFEL. Vrijwel altijd komt er iemand die het meeneemt. Maar, zo lang je spullen op de deeltafel blijven liggen is het nog van jou. Neemt niemand het mee, dan graag zelf naar de stort brengen.
- Tip: Maak je gereedschap schoon wanneer je het gebruikt hebt! Het gaat langer mee en het functioneert beter. Met een verroeste spa kun je niet goed spitten.

TALENTENLAB

Op 4 april organiseert werkt ons lid Martijn Hartog mee aan het Talentenlab van basisschool Driemaster. Hij zal, samen met enkele leden, jonge kinderen laten kennismaken met ons tuincomplex en het zaaien van groenten.

EXCURSIE JUNGHEIM OTTOLAND

Op zaterdagmorgen 10 juni is een excursie naar het bedrijf van firma Jungheim in Ottoland. We zijn uitgenodigd voor een presentatie over de verschillende soorten kleinfruit en de vermeerdering ervan. De koffie staat klaar en een rondleiding over het bedrijf hoort e rook bij.

De afstand naar Ottoland is ca. 10 km. We gaan met eigen vervoer – fiets of auto. Daar maken we afspraken over met degenen die zich hebben aangemeld. We worden om 10.00 uur verwacht op de Kwekerij, Haringweg 3A, Ottoland.

Geef je op via jjv@solcon.nl (Jan Vink), of bij Cees Adriaanse C.Adriaanse@kpnmail.nl We zullen ook een lijst ophangen in het mededelingenkastje van De Stek. Wanneer je je hebt aangemeld, krijg je in de week vooraf een berichtje met meer informatie.

De excursie is gratis.

ZAAD EN POOTGOED IS WEER GELEVERD

Zaterdagmorgen 25 februari was het zover; Gerrit-Jan den Dunnen had al de dozen gelost in De Stek en de leden kwamen hun doos ophalen. Voorzitter Nico Klomp was erbij om te assisteren en de leden te begroeten. Ook dit was weer een mooi moment op weg naar het begin van het teeltseizoen. Op bijgaande foto nam één van onze leden haar doos in ontvangst. “Maar waar zijn de andere dingen die we hebben besteld, zoals netten, die achter in de catalogus stonden?” Gerrit-Jan legt uit dat alles in die grote doos zit en we twijfelen er nauwelijks aan dat dit klopt! Alleen de boonstaken pastten niet in de doos; die werden afzonderlijk geleverd! Met

dank aan Gerrit-Jan en Rika den Dunnen en de firma Garant-Zaden!

EN OOK NOG WAT FRUIT ERBIJ

Diezelfde morgen, voorafgaand aan de zaadlevering, ook een bezoekje gebracht aan de leverancier van fruitboompjes, bessenstruikjes, bramen, frambozen, enz. Daarvoor gingen we naar Ottoland, waar je op zaterdagmorgen bij de firma Jungheim terecht kunt.

Jungheim heeft een groot terrein dat wordt gebruikt voor de vermeerdering en teelt van fruit en kleinfruit. De productie is vooral gericht op professionele telers, die grote oppervlakten van dezelfde vruchten telen. Zo'n bezoekje aan Jungheim wordt natuurlijk voorafgegaan door een bezoek aan de website van de firma. Daar lees je wat voor rassen er zijn met welke eigenschappen zijn. Je kunt dan op het terrein om de juiste producten vragen.

Tijdens het gesprekje met de eigenaar werden we als vereniging hartelijk uitgenodigd een bezoekje - met rondleiding, koffie en uitleg over vermeerderen - te brengen. We gaan graag aan de slag om dat dit jaar af te spreken! We zoeken een datum om met alle geïnteresseerden naar Ottoland te gaan!

VANUIT DE TUINCOMMISSIE

Het juiste onderhoud van de tuin op het Volkstuinencomplex "De Moeshof" draagt op meer dan één manier bij aan een beter klimaat.

In de eerste plaats biedt de aanwezigheid van een verzorgde volkstuin visueel comfort. De natuur op de tuin geeft rust, "lichamelijke batterijen" worden weer opladen en geven weer nieuwe energie. Een tuin is goed voor het moreel en geeft energie om door te gaan. Volkstuinen hebben stress verlagende eigenschappen. Een wandelingetje naar en een bezoek aan de tuin verlaagt het stressniveau. We kunnen even een poosje alles loslaten, om vervolgens weer met nieuwe ideeën en inzichten naar huis terug te keren.

Volkstuinen kunnen de sociale band versterken. Op "De Moeshof" ontmoeten en spreken de tuinders elkaar in een prettige omgeving. "De Moeshof" die mooie en aantrekkelijke tuinen heeft, straalt uit dat het modern, betrokken en milieuvriendelijk is. Zoals het gezegde luidt: je krijgt maar één kans voor een eerste indruk! Goed onderhouden tuinen, de aanwezigheid van planten, groenten en fruitbomen geven een positieve uitstraling naar iedereen! die uw tuin bezoekt of langs loopt. Ook zorgen ze voor loyaliteit.

Volkstuinen in topconditie houden is hard werken. Tijdig reageren en in actie komen. Regelmaat is een belangrijk uitgangspunt bij goed tuinonderhoud. Wie hanteert het juiste ritme is het meest succesvol. Op de juiste dag er zijn ze voor het onderhoud, precies op tijd om net dat ene onkruid weg te trekken voordat het gaat uit zaaien. Als dat ene onkruid niet wordt weggehaald zorgen

de uitgekomen zaadjes voor heel veel extra plukwerk later in het seizoen. Met regelmaat wordt veel onnodig tuinonderhoud voorkomen

Hoeveel tijd het onderhoud van de tuin vergt, hangt af van het werk dat je vooraf hebt gedaan.

Bij het onderhoud van de tuin komen verschillende taken kijken die nodig zijn om die weldadige uitstraling in stand te houden. Een aantal voorbeelden:

- Snoei-afval afvoeren;
- verzorgen, bewateren
- Overhangend groen op de loop paden of burens verwijderen;
- Onkruid wieden en bestrijden;
- Juist bemesten;

Deze taken vereisen regelmatige aandacht, die jouw tuin in topconditie houden. Of we nu groene vingers hebben of niet, we kunnen best onze tuin er verzorgd uit laten zien. Besteed voldoende tijd aan uw tuin.

Tuinieren is tenslotte leuk om te doen en goed voor het sociale contact!

ZAAD

Er zijn in Nederland vele zaadleveranciers. Het is een aanzienlijke bedrijfstak, waarbij onderscheid gemaakt kan worden tussen de handelaars en de telers/handelaars. Met name de laatsten zijn soms wereldspelers, die hun zaden op meerdere continenten kweken en vnl. leveren aan de landbouw. Als volkstuinders kennen we vooral de handelaars die in het verleden een zaadkrant produceerden en die jaarlijks werden verspreid door een groot netwerk van agenten. In een dorp waren er soms meerdere aanbieders/winkeliers die een zaadkrant verspreidden en daarna vroegen een bestelling met de nummertjes uit de catalogus in te leveren. Bekend zijn Oranjaband, Garant Zaden, Van der Wal, Sluis, Bakker, enz.

Nu zien we dat in steeds mindere mate gebruik gemaakt wordt van zaadkranten en dat tuinders vooral via internet hun bestelling plaatsen. De leden van onze vereniging maken nog met veel gemak gebruik van de zaadkrant van Garant; dat levert voor de leden en de vereniging een mooie korting.

Maar een bezoek aan Vreeken's Zaden in Dordrecht blijft steeds een boeiende ervaring! Nergens vind je zoveel soorten en rassen van de meest bijzondere, maar ook alledaagse groenten! Alleen al de namen van de verschillende rassen zijn soms schitterend! Vreeken heeft 181 bonenrassen, 300 verschillende pompoenzaden, enz. enz. Voor tuinliefhebbers een feest om de winkel aan de Voorstraat te bezoeken. De teelt en verkoop van zaden

is boeiend; daarom een kijkje achter de schermen en in de geschiedenis met het verhaal van Turkenburg's Zaden.- voorbije tijd

ZADEN – EEN STUKJE HISTORIE: TURKENBURG UIT BODEGRAVEN

In 1850 begon Dirk Turkenburg (1828-1909) in Bodegraven een handel in tuinbouwzaden. Zijn grootvader had dit ook al gedaan in Alphen, maar Dirk deed het op een andere manier. Hij bracht handgeschreven lijsten van zijn aanbod met bijbehorende prijzen bij landbouwers in Bodegraven en wijde omgeving en haalde die lijsten enige tijd later weer op, liefst voorzien van een bestelling. Dit systeem werkte goed en weldra was de opbrengst van de zaadhandel voldoende om de prijscouranten niet meer met de hand te hoeven schrijven, maar te laten drukken. Na ruim veertig jaar vanuit zijn woning in de Kerkstraat te hebben gewerkt, liet Dirk in 1891 een nieuw bedrijfspand bouwen. Rond die tijd waren ook zijn vier zoons Willem, Jan, Hendrik en Dirk jr in de zaak opgenomen en had hij enkele medewerkers aangenomen.

Het verzendhuis werkte daarnaast met agenten, vertegenwoordigers in allerlei plaatsen in Nederland, die, naast hun normale werk, tegen commissieloon de prijskranten verspreidden, de orders opnamen en de aflevering verzorgden. Dit agenten-netwerk groeide enorm: op het hoogtepunt van het bedrijf waren er zo'n 2700 agenten in binnen- en buitenland. Toen in 1900 het gouden jubileum van het bedrijf werd gevierd (waarbij het tot Hofleverancier werd aangewezen) was het gegroeid tot 35 medewerkers

In 1902 bouwde de firma opnieuw een bedrijfspand, dat met de groei van het bedrijf in de eerste helft van de twintigste eeuw ook steeds werd uitgebreid en verbouwd. In dat bedrijfspand vulden de mensen zakjes met zaad, werd de administratie bijgehouden en werd de prijscouranten gedrukt en de vanaf de jaren '20 uitgegeven handboekjes voor het kweken van groenten en het gebruik van de zaden.

In 1914 kwam daarnaast op een groot stuk grond ten noordoosten van het dorp Bodegraven een proeftuin tot stand, waar de zaden gekeurd, veredeld en geproduceerd werden.

De firma had een goed gevoel voor reclame en communicatie. In de steeds fraaier uitgevoerde prijscouranten werd ook het wel en wee van het bedrijf beschreven. Het handelsmerk van de firma, 'De Zaaier' werd landelijk bekend en werd op affiches, in kranten en op stationsborden in heel Nederland aangebracht. De firma was in

1929 een naamloze vennootschap geworden en was een van de belangrijkste werkgevers in Bodegraven. In 1950, bij het 100-jarig bestaan, waren er ongeveer tachtig medewerkers en een bijna zo groot aantal extra tijdelijke krachten in oktober en november, als de zaden binnenkwamen en verpakt moesten worden. Veel handmatige werkzaamheden werden echter in de loop der tijd verricht met machines.

Na 1950 liep de omzet van de firma sterk terug en moest het assortiment met bloembollen en tuinartikelen worden uitgebreid om het bedrijf rendabel te houden. Ook werd het moeilijker agenten te vinden, omdat hun bijverdiensten fiscaal belast werden. Tenslotte was het feit, dat de klanten makkelijker rechtstreeks zaden konden kopen in winkels in hun woonplaats dan via het

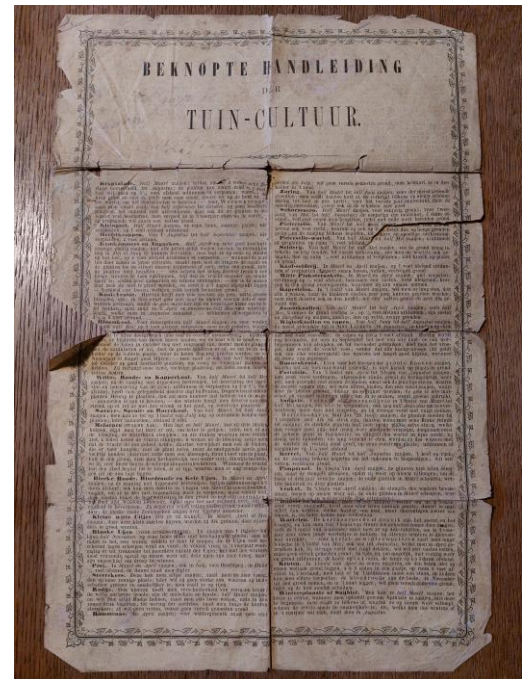
postorderbedrijf van Turkenburg, van invloed op de teloorgang. Vanaf 1970 moest Turkenburg NV in gaan krimpen.

Het bedrijfspand en de proeftuin werden verkocht aan de gemeente Bodegraven. Het pand werd een multifunctioneel centrum en op de grond van de proeftuin werd woningbouw gerealiseerd. Het bedrijf vestigde zich in een tuincentrum, maar verloor steeds meer terrein. In de jaren '80 kwam er een einde aan een van de economische paradepaardjes van Bodegraven.

'Beknopte handleiding der tuin-cultuur uit 1868'.

Een oud stukje papier, generaties lang gebruikt om te ontdekken hoe en wanneer je het beste kon zaaien en planten. Telkens weer opgevouwen en waarschijnlijk in de zaaddoos met Turkenburg Zaden bewaard. Nog helemaal compleet en museumwaardig vanwege te vele tuinadviezen die 155 jaar geleden al bekend waren. Je leest het, ondanks de verouderde taal, met plezier en je bent verwonderd over mooie namen, enz.. Maar soms ook met het gevoel dat er weinig veranderd is.

We hebben daarom het laatste gedeelte met de tips over spitten, onkruid en beschrijving van ziekten en plagen uitvergroot. Prachtig zoals dit beschreven wordt met woorden als *'wildernis, moedeloosheid en beestenhater'*. Gelukkig heeft Ued. Dw. Dienaar D. Turkenburg een duidelijk standpunt: "Aan het zaad van Turkenburg kan het niet liggen"!

gen uit de zon laat liggen.

Bleeke Roode, Bloedroode en Gele Uijen. In *Maart* en *April* zaaijen; na de zaaijing met kippemest bestrooijen; bijtijds uitdunnen op 4 duim afstand; ook kan men dezelve in 't begin van *Maart* in eenen broeil zaaijen, om ze in *Mei* met regenachtig weer te verpoten, maar vooral na dien slechts enkel de haarworteltjes in den grond en niet stijfaandrukke het loof zijn wasdom hebbende, drukt men het met de hand neer, om rijpheid te bevorderen. Zij begeeren eenen vetten vasten grond, zonder sel duw; de bleeke roode Zeeuwschen siagen over 't geheel zekerder.

Kleine witte Uitjes (OM IN TE MAKEN). In *Maart*, *April* of *May* zaaijen; daar deze klein moeten blijven, worden zij dik gezaaid, daar zij anders te groot worden.

Blanke Uijen (VOOR ZOMERGEBRUIK). Te zaaijen van 1 *October* bijna *half November*, op eene luwe maar niet beschaduwde plaats; aan raden is het, een weinig veldsla er door te zaaijen, die de Uijen veel schermt tegen scherp wind en vorst; de veldsla vroeg in 't voorjaar vo zigtig er uit trekkende tot meerdere ruimte der Uijen; het loof des wint dood vriezende, spruit op nieuw weer uit; deze uijen zijn zeer vroeg, maar zijn ongeschikt om droog te winnen.

Prei. In *Maart* en *April* zaaijen; ook in *Julij*, voor *Herfstprij*; de dik $\frac{1}{2}$ voet afstand, de dunne zaait men digter.

Sterrekers. Deze kan men *altijd* zaaijen; zaait men ze zeer vroeg dan op eene zonnige plaats; later wil zij geen sterke zon, waarom zij in schaduw groener en smakeltjker is; men zaait ze op rijen.

Radij. Ook hiervan heeft men verscheidenheid van vorm en kle

en
lde
is
nd:
an-
de
tig
de
un-
f-
ar
te
en.
en
ig
e-
r-
d;
an
o-
og
e
p-
en
ig
p.
er
et
n

Diep spitten, met smalle speten, en goede bemesting zijn de beide eerste grondslagen eener verstandige Tuin-cultuur.

Dat het onkruid de planten beklemmt, en ze daardoor ruimte en lucht, ook naar voedsel ontnemt, en dit daarom zorgvuldig en aanhoudend moet worden uitgerooid, is even zichtbaar als algemeen bekend.

Jammer voorzeker is het, dat de Tuinliefhebber, trots het beste overleg en de meeste zorg, zijne pogingen zoo vaak ziet mislukken, door vele dikwijls van hem onafhankelijke omstandigheden; hagel en storm herscheppen op eens soms den heerlijksten tuin in eene wildernis, bij wier aanblik de Tuinvriend schier tot moedeloosheid vervalt; — wat al vogelen, hazen, honden, katten, mollen, rupsen, luizen, vloojen, slakken, wormen, enz. die, terwijl de tuinman in zoete moeite en zorg gekweekte vruchten te vernielen, zoo dat het den zachtzinnigsten mensch bijna in een' beestenbater zou veranderen; — en, wat heeft niet het pas gezaaide, reeds vele vijanden, namelijk die menige insecten en vogelen, die het zaad beschouwen alsof het voor hen gestrooid ware; of, langdurige scherpe droogte, die het zaad doet verstuiven, en de ontwikkeling belet; of aanhoudende koude, zware regens, waardoor het geheel of gedeeltelijk verrot; terwijl het daarenboven nog te spoediger vergaet, wanneer het zaad zelve slecht is ingeogst; want het is voor ieder duidelijk, dat (even als elke andere teelt) het eene jaar krachtiger zaadgewas oplevert dan het andere, en dat, bij een zwak en tegenslaand gewas, de zaaien na het zaaijen ook minder tegenstand kunnen verdragen.

Overtuigd, dat puike kwaliteit, billijke prijzen en nauwkeurige bediening de eerste voorwaarden zijn van blijvend debiet, zal het immer mijn streven zijn, daardoor de goedkeuring mijner begunstigers te erlangen.

BODEGRAVEN, 1868.

U Ed. Dw. Dienaar,
D. TURKENBURG.

PORTRET VAN EEN TUINDER: ERIK VAN DER MEIJDEN

Erik heeft een tuin (nr.60) helemaal achteraan bij de voetbalvelden. Hij is in 2012 begonnen met tuinen dus dit wordt voor hem al weer het 12^e seizoen.

In het dagelijks leven werkt hij bij Gebroeders de Koning in Papendrecht en coördineert hij de uitvoering van infraprojecten (bruggen, tunnels, viaducten, kademuren enz.). Daarnaast is hij ook secretaris van onze vereniging en bestuurslid van de Koningin Wilhelminaschool. Daarmee is zijn agenda flink gevuld. Zijn gezin bestaat, naast zijn vrouw, uit vier opgroeiende kinderen van 8 tot 16 jaar en die verdienen natuurlijk ook tijd en aandacht.

Tuinieren vindt hij in de eerste plaats ontspannend; lekker in de grond wroeten, zaaien en oogsten. Daarnaast blijft hij zich iedere keer verwonderen hoe er uit zo'n klein zaadje of knolletje gewassen kunnen groeien. Minder leuk vindt hij het om voortdurend het on(gewenste)-kruid in toom te houden.

Wanneer we vragen naar een tip noemt hij vooral het afdekken van de koolsoorten met netten, daardoor hebben de koolwitjes geen kans om de kolen te bereiken. Hiervoor heeft hij beugels van betonijzer, die kun je gemakkelijk op elke hoogte in de grond prikken. Zelf gezaaide bloemkool doet het eigenlijk altijd goed en dat doet hij dan gewoon volgens het boekje.

En een leuk recept met iets van groente of fruit die hij zelf kweekt? “We eten geregeld preitaart in diverse uitvoeringen, de makkelijkste variant is met bladerdeeg, daarop prei, gehakt, eieren en roomkaas en hup de oven in. <https://www.foodinista.nl/preitaart-uit-de-oven-recept/> Daarnaast maak ik graag traditionele erwtensoep waarbij bijna alle groenten van eigen tuin komen”. Nu begrijpen we waarvan hij zo'n grote kerel is geworden !!

De favoriete groenten, die Erik het liefste teelt zijn prei, bloemkolen en spitskolen.

Wanneer we aan Erik vragen of hij ook nog een bijzonder gewas op de tuin heeft, vertelt hij dat hij eigenlijk altijd de “standaard” gewassen teelt, maar in het komend seizoen wil proberen om suikermais (tip van Truus) te oogsten voordat de vogels toeslaan. 😊 Ook wil hij experimenteren met een bescheiden kruidenhoek.

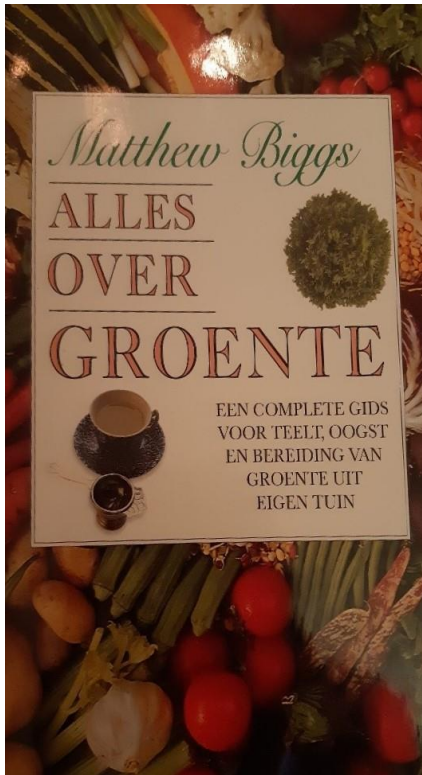
Hij tuiniert meestal alleen, zijn jongste kinderen gaan in het weekend weleens mee en ook aardappels rooien vinden ze leuk.

Erik vertelt over leuke ervaringen op z'n tuin: “Vorig jaar werd ik in de schemer verrast door een egel die door de tuin liep; dat is wel grappig om te zien. Enkele jaren terug waren we aardappels aan het rooien en onze jongste zoon deed enthousiast mee en gaf de aangetaste aardappels “vliegles” naar de afvalhoop. Dit deed hij alleen iets te enthousiast, waardoor Nicole (buurvrouw op de tuin) een ruit van de kas moest vervangen nadat deze was getroffen door zo'n vliegende aardappel.”

BOEKBESPREKING

ALLES OVER GROENTE, MATTHEW BIGGS

Matthew Biggs neemt tuinders en koks van elk niveau mee door een alfabet van groenten. Van de vertrouwde aardappel tot de bataat, van tuinboon tot pronkboon, van koolraap tot artisjok. Er staan alledaagse groenten in het boek, maar ook onbekende en exotische soorten worden beschreven. Bij elke groentesoort worden de rassen besproken, maar ook een stukje cultuur. Maar ook hoe en waar je de groenteteelt, en wanneer er gezaaid kan worden. Om het helemaal compleet te maken staat er ook nog in wat voor voedingswaarden die de groente bezit. Bij de meeste soorten staat ook nog een mooi recept.

De prachtige foto's en overzichtelijke weergave van de pagina's maken het geheel tot een mooi en hanteerbaar boek.

Het boek is een hardcover model. De uitgeverij is Terra Lanno, en het is te bestellen bij Bol.com. Op het moment van schrijven kostte het 8,45. Dus voor de prijs hoeft u het ook niet te laten.

EEN OORWORMENPOT

Oorwormen, of oorwurmen zoals we ze meestal noemen, zijn supernuttige beestjes. Overdag slapen ze, maar 's avonds en 's nachts gaan ze erop uit en eten ze vooral dood plantenmateriaal en luizen. Geen wonder dat mensen met fruitbomen of andere planten die gevoelig zijn voor bladluizen of andere luizen graag oorwormen in de tuin hebben. Met een oorwormenpot kun je ze een beetje helpen. Een oorwormenpot is eigenlijk een soort

insectenhotel speciaal voor oorwormen. Een oorwormenpot maken van een oude terracotta bloempot is leuk en erg makkelijk. Hier een stappenplan om er een te maken en de oorwormen schuilplek te geven in je tuin.

Wat is een oorwormenpot?

Oorwormen slapen overdag en zijn gevoelig voor uitdroging. Daarom kruipen ze 's nachts weg op donkere beschutte plekken en in kiertjes. Een oorwormenpot is niet meer dan een terracottapot gevuld met hooi die je op z'n kop in een boom hangt. Zo kunnen de oorwormen wegkruipen in de pot en zijn ze beschermd tegen wind, zon en vogels die wel een oorwurm lusten. Ze kunnen niet (sommige soorten nauwelijks) vliegen en moeten dus lopend je tuin door op weg naar eten. Vandaar dat je een

oorwormenpot vlakbij of in de planten hangt waar je ze wilt hebben. Heb je een grotere tuin, maak dan meteen een handjevol oorwormenpotten, zodat je ze op verschillende plekken kunt helpen. Oorwormen kunnen tientallen luizen per nacht eten. Niet zoveel als lieveheersbeestjes overdag doen, maar als ze er snel bij zijn, kunnen ze zeker helpen een plaag te onderdrukken.

Stappenplan oorwormenpot maken

1. Benodigheden oorwormenpot verzamelen

Voor een oorwormenpot is geen bouwtekening nodig. De grootte maakt niet zoveel uit. En het mooiste is als je wat oude materialen die je hebt liggen kunt hergebruiken. Kiertjes en barstjes zijn prima, dat geeft ze alleen extra schuilplek. Ze houden niet van verf en lijm, dus kies natuurlijke materialen. Wat we nodig hebben:

Een terracotta bloempot. Je kunt een oude bloempot hergebruiken of er een kopen. Een barstje maakt niet uit, tenzij de pot bijna uit elkaar valt natuurlijk. Kleine potjes zijn prima.

Een stuk ijzerdraad of touw.

Wat hooi, stro of ander organisch, droog kriebelspul.

Gereedschap: Je handen, een bezemsteel of stok en een tang om het ijzerdraad te knippen.

2. Draad knippen en wikkelen

Knip een stuk ijzerdraad van een halve tot een hele meter (een armlengte). Neem het uiteinde en rol dat drie of vier keer rond een bezemsteel of stok. Zo krijg je een spiraal aan het draad waar je het hooi makkelijk in kunt vastmaken.

3. Hooi vastmaken

Het schijnt dat hooi ideaal is in je oorwormenpot. Maar als je dat niet hebt kun je ook stro of ander grasachtig spul gebruiken. Op de foto's zie je dat ik houtwol gebruikt hebt. Dat had ik toevallig liggen en werkt waarschijnlijk ook wel. Pak een pluk hooi/stro/houtwol ter grootte van de pot en prop dat tussen de spiraal. Een keer draaien helpt om het goed vast te klemmen.

4. De draad door de pot halen

Trek nu het lange eind van je ijzerdraad door het gat onderin de pot. Zo trek je het hooi in de oorwormenpot. Probeer dat precies passend te krijgen zodat er niet te veel hooi/stro/houtwol uitsteekt. Want alles wat uitsteekt kan nat worden in de regen en dat kan naar binnen trekken en schimmel/rotting in de oorwormenpot veroorzaken.

5. Een plek voor je oorwormenpot kiezen

Zoals gezegd kunnen oorwormen niet vliegen. Daarom kies je bomen of planten die bladluis hebben of die vatbaar zijn voor bladluis (preventief). Rozenstruiken en fruitbomen bijvoorbeeld. Want hoe dichterbij de luis, hoe makkelijker. Verder raad ik aan ze een beetje te verspreiden door de tuin. Je fruitboom staat waarschijnlijk op een zonnige plek, maar hang er ook een in dat donkere hoekje achterin de tuin waar je wat minder komt en waar het wat vochtiger is. Diversiteit is in

de tuin bijna altijd de sleutel tot succes.

6. Je oorwormenpot ophangen

Het stuk ijzerdraad dat nog uit de pot steekt kun je gebruiken om de oorwormenpot op te hangen. Heb je stevig ijzerdraad, dan zou je er een haak in kunnen vouwen waarmee je hem zo om een tak kunt hangen. Heb je slapper ijzerdraad, dan zou je een lus kunnen maken. Kijk wel uit dat je de tak niet afknelt en check dat bijvoorbeeld elk najaar even.

Het beste kun je een flinke zijtak vlak bij de stam kiezen. Het liefst aan de noordkant van de stam, zodat de pot overdag veel in de schaduw hangt. Hang de oorwormenpot zo dat de rand tegen de stam komt. De oorwormen in de pot kunnen dan via het randje direct op de stam stappen en vandaar makkelijk alle takken bereiken.

De oorwormenpot in deze pruim hangt mooi met de rand tegen de stam zodat oorwormen van daar makkelijk naar alle uithoeken van de boom kunnen lopen.

Geen ijzerdraad maar touw?

In plaats van ijzerdraad kun je natuurlijk ook touw gebruiken. In dat geval moet je even een lus maken waarin je het hooi kunt vastzetten. Zorg wel dat het goed vast zit, want het kan ook mooi nestmateriaal zijn voor vogels. En je wilt niet steeds die oorwormenpot opnieuw moeten vullen.

En werkt zo'n oorwormenpot echt?

Ik geef toe, de eerste keer dat ik een oorwormenpot maakte was ik sceptisch. Maar we hadden last van bessenbloedblaarluis op de aalbessen en ik dacht 'baat het niet dan schaadt het niet'. Dus ik maakte in een paar minuten zo'n pot en hing hem midden in de aalbes. Na ongeveer een week keek ik in de pot (moet je natuurlijk eigenlijk niet doen) en zag ik tot mijn verbazing 3 oorwormen snel wegschieten in de houtwol voordat ik snel een foto kon maken. Ik heb de pot maar snel teruggehangen ;-)

Oorwormenpot in aalbes met bessenbloedblaarluis. In deze pot zaten na een week zeker drie oorwormen. Vermoedelijk veel meer.

Een oorwormenpot voor oorwormen als natuurlijke plaagbestrijder van bladluis.

Gefeliciteerd! Je hebt zelf een oorwormenpot gemaakt en daarmee help je de biodiversiteit in je omgeving een beetje. Bladluis volledig voorkomen zal niet lukken, maar met de juiste roofdieren in de buurt is elke plaag sneller onder controle.

PUZZEL

In de laatste nieuwsbrief van het afgelopen jaar stond een lange lijst met leuke vragen. Mooi klusje tijdens de feestdagen, schreven we erbij. We hebben meerder inzendingen met de antwoorden mogen ontvangen. Leuk! en bij de juiste oplossing heb je altijd prijs. De prijswinnaars van de afgelopen december puzzel: Albert en Hannie van Haarlem en Jan Broer. Van harte gefeliciteerd en beide families hebben een heerlijke reep TONY'S CHOCOLONELY ontvangen.

Bij de juiste oplossing en als jullie de antwoorden inleveren ontvang je een paar werkhandschoenen voor op de tuin. Onderstaand de nieuwe puzzel met weer nieuwe kansen. Veel plezier!

1. Wat zijn opperdoezers?
2. Welke peul wordt bij roti vaak vervangen door de lijkende maar goedkopere sperzieboon?
3. Hoe worden in de alcohol ingelegde rozijnen genoemd?
4. Hoe heet een gevulde dubbelgevouwen pizza?
5. Welke smaak proef je met de voorkant van de tong?
6. In welk deel van de sinaasappel zit de meeste vitamine C?
7. Hoe wordt Brussels lof meestal genoemd?
8. Hoeveel beschuitjes zitten er tegenwoordig meestal in een pak beschuit?
9. Hoe wordt het grillgerecht genoemd dat bestaat uit friet bedekt met shoarma en daar overheen een laag kaas?
10. Wat is het hoofdbestanddeel van mayonaise?
11. Waar komt het drankje ouzo vandaan?
12. Wat is een ander woord voor roerbakken?
13. Welke kool werd vroeger gegeten om scheurbuik te voorkomen?
14. Wat is voor meer dan de helft van de wereldbevolking het belangrijkste voedsel?
15. Van welk fruit is de krent afkomstig?
16. Welk snoepgoed moet je in cola toevoegen om een fonteineffect te krijgen?
17. Wat is het hoofdingrediënt van bier?
18. Welke kaassoort zit tussen jong en oud in?
19. Welke lekkernij wordt in het Engels "Dutch Doughnut" genoemd?

20. Hoe wordt de salade van aardappelblokjes, rundvlees, appel en augurk genoemd?
21. Welk Europees snoepgoed wordt gemaakt van het wortelsap van de zoethoutplant?
22. Welke reep werd tot 1990 onder de naam "Marathon" verkocht?
23. Een ander woord voor karnemelk?
24. Hoe wordt de kooktechniek genoemd waarbij waterdamp het eten gaart?
25. Hoe noem je iemand die geen alcohol drinkt?
26. Hoe wordt een tosti met ananas ertussen genoemd?
27. Waarvoor staat de afkorting KJ, waarmee de voedingswaarde wordt uitgedrukt?
28. Hoe worden groenten genoemd die zonder verhitting gegeten kunnen worden?
29. Wat is het hoofdbestanddeel van Haagse bluf?
30. Wat is de verzamelnaam voor zetmeel en suikers?
31. Wat maakt pestosaus groen?
32. Hoe wordt de eerste jonge haring die geschikt is voor consumptie in Nederland genoemd?
33. Welke room betekend letterlijk "zure room" ?
34. Wat ontstaat wanneer suiker wordt verhit?
35. Hoe wordt witte wijn genoemd die gemaakt zijn van blauwe druiven ?
36. Hoe wordt het eetbare gedeelte van een vrucht genoemd?
37. Wat zijn de 2 hoofdingrediënten van een Quiche Lorraine?
38. Wat zijn minestrone en snert?
39. Welk Italiaans nagerecht betekend letterlijk "gekookte room"?
40. Wat wordt bij kaas aangegeven met het +getal?
41. Hoe wordt een restje eten dat over is van de vorige dag genoemd?
42. Bij welke kooktechniek wordt het voedsel kort gekookt en daarna in koud water gelegd zodat het kookproces wordt onderbroken?
43. Een stampot gemaakt van aardappelen, sperziebonen en witte bonen noemen we?
44. Onder welke naam is ouwel beter bekend?
45. Welk diepvriesproduct wordt vaak belegd met nepkaas?

**MET VRIENDELIJKE GROET,
het bestuur van VTV-HG.**

